

1871

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz:

S.M.ART-T:
KÉZIKÖNYV

TÁNCMŰVÉSZETI

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM
HUNGARIAN UNIVERSITY OF FINE ARTS

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz:

S.M.ART-T:

KÉZIKÖNYV

(2020)

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz:

S.M.ART MŰVÉSZETI MÉRŐESZKÖZ

S.M.ART-T: KÉZIKÖNYV

(2020)

Készült:

A Magyar Képzőművészeti Egyetem
„A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése
a köznevelési intézményekben” című,
EFOP-3.2.6-16-2016-00001 azonosítószámú projektjének,
„Művészeti mérőeszköz fejlesztés” alprojektje keretében.

Szerzők: Mező Ferenc (PhD), Mező Katalin (PhD), Mező Kristóf Szíriusz

Lektor: Kelemen Lajos (PhD)

Kiadja: Magyar Képzőművészeti Egyetem
(1062 Budapest, Andrásy u. 69-7)

ISBN 978-963-7165-95-5

Irodalomjegyzékben:

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz (2020): *S.M.ART művészeti mérőeszköz. S.M.ART-T: kézikönyv*. Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest.

TARTALOM

BEVEZETŐ.....	7
1. ÚTMUTATÓ	
A S.M.ART-T KOGNITÍV TELJESÍTMÉNYTESZT	
HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN	9
Az eszköz jellemzői.....	9
A tesztfelvétel folyamata	11
A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt feladatainak összefoglalása, pontozása.....	17
A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt értékelése, értelmezése	24
Egyéni összefoglaló: a S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt tapasztalatai.....	25
Csoport szintű összefoglaló: a S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt tapasztalatai	27
2. ÚTMUTATÓ	
A S.M.ART-T MEGFIGYELÉSI SZEMPONTSOR	
HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN	29
Az eszköz jellemzői.....	29
A megfigyelési szempontsor használatának folyamata	33
3. ÚTMUTATÓ	
A S.M.ART-T SZÜLŐI KÉRDŐÍV	
HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN	35
Az eszköz jellemzői.....	35
A kérdőív használatának folyamata.....	36
4. ÚTMUTATÓ	
A S.M.ART-T INTERJÚ	
ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATBAN	39
Az eszköz jellemzői.....	39
Az interjú folyamata	40
5. ÚTMUTATÓ	
A S.M.ART-T NONKOGNITÍV ÉLMÉNYFELTÁRÓ GYAKORLAT	
ALKALMAZÁSÁHOZ.....	43
Az eszköz jellemzői.....	43
A gyakorlat folyamata	44
IRODALOM.....	47

BEVEZETŐ

A tánc személyiségfejlesztő hatásáról szerzett hétköznapi tapasztalatok, laikus tudás kutatásokkal is alátámasztható (például: Demarcsek, 2012; Demarcsek, Mező és Mizerák, 2012). A táncművészet a céltudatos személyiségfejlesztés eszköze is lehet tehát, s ezen kívül a tanulók megismerésében is segítséget nyújthat a pedagógusok számára. Erre fókuszál a S.M.ART-T táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok rendszere is (Mező és Mező, 2019). E kézikönyv célja, hogy útmutatóul szolgáljon a S.M.ART-T táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok (Mező, Mező és Mező, 2020) adatfelvétele és értékelése során.

A S.M.ART-T táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok célja a pedagógusok segítése a tanulók megismerésében (különösen az óvoda-iskola átmenet időszakában, az iskolaérettség felmérésében – Hanák, 2015; Kelemen, 2001, 2012, 2014) annak érdekében, hogy a diákok sajátosságainak megfelelő, differenciált nevelésben-oktatásban részesülhessenek (mit a diákok jogaként említ a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény). A tanulók megismerésén alapuló pedagógia megválasztása egyaránt szolgálhatja a korai iskolaelhagyás elleni küzdelmet (Hanák, 2016), s a tehetséggondozás (Demarcsek, 2012) ügyét is.

A teszt felhasználói célcsoportja: *pedagógusok (főként tanítók), óvodapedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok.*

A közvetlen vizsgálati célcsoportot 6 éves és idősebb általános iskolai tanulók jelentik, közvetett módon azonban szüleiktől és pedagógusaiktól is gyűjthetünk információkat.

A S.M.ART-T egymástól függetlenül is használható

- kognitív teljesítménytesztből,
- megfigyelési szempontsorból,
- szülői kérdőívből
- interjúból,
- valamint nonkognitív élményfeltáró gyakorlatból áll.

Megjegyzés: a S.M.ART-T egy tágabb S.M.ART művészeti diagnosztikai eszközrendszer egyik elemének tekinthető. A tágabb S.M.ART művészeti mérőeszköz-rendszer komponensei: a képzőművészeti (S.M.ART-K), az irodalomművészeti (S.M.ART-I), a zeneművészeti (S.M.ART-Z) és a táncművészeti (S.M.ART-T) foglalkozásokba integrálható vizsgálatok.

A S.M.ART módszer-/eszközrendszer általános jellemzői:

a) egy-egy művészeti terület révén a kognitív jellemzőkről (például: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) nyújtanak információt a módszerek-/eszközök;

b) pedagógus kompetenciakörben használható módszerek/eszközök, melyek támogatják a helyi adatfelvételt és kiértékelést (külső támogató nélkül helyben is alkalmazhatók a vizsgálatok);

c) művésztanárokon kívül más tantárgyak, tudásterületek pedagógusai által is használható módszerek/eszközök. A módszerek/eszközök a művészetoktatás szakspecifikus területein túlmutatva a művészettel nevelés lehetőségeit támogatják más transzverzális kompetencia területeken is (nyelvi, logikai, szociális, stb.),

d) a képző-, az irodalom-, a zene- és a táncművészeti területen alkalmas komplex művészeti adottságok, képességek azonosítására is.

A következő oldalakon a S.M.ART-T eszközcsaládhoz tartozó teljesítményteszt, megfigyelési szempontsor, szülői kérdőív, interjúkérdés sorozat, és nonkognitív élményfeltáró gyakorlat adatfelvételével és értékelésével kapcsolatos javaslatok kerülnek bemutatásra.

A vizsgálati eszközök az alábbi kiadványban találhatóak meg:

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz (2020): *S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok*. Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest.

1. ÚTMUTATÓ A S.M.ART-T KOGNITÍV TELJESÍTMÉNYTESZT HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt táncművészeti foglalkozásokba integrálható, a tanulók megismerését célzó feladatokat tartalmaz.

Az eszköz jellemzői

Eszköz neve:	S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt
Eszközcsalád:	S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok körébe tartozó eszközről van szó.
Eszközrendszer neve:	S.M.ART művészeti mérőeszköz
Eszköz, eszközcsalád, eszközrendszer összefüggése:	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <i>Eszközrendszer:</i> S.M.ART művészeti mérőeszköz </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <i>Eszközcsalád:</i> S.M.ART-T (táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok) </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <i>Eszköz neve:</i> S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt </div>
Módszer:	teljesítményteszt
Cél:	érzékelés/észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás vizsgálata
Elméleti keret:	OxIPO-modell
Adatfelvétel társas jellege:	egyéni és csoportosan is megtörténhet az adatfelvétel
Célcsoport:	6 év körüli (általános iskola első évfolyamos) tanulók, óvodások
Felhasználói célcsoport:	pedagógusok (főként tanítók), óvodapedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok
Eszközsükséglet:	1 db válaszlapp/vizsgálati személy, 1 db ceruza/vizsgálatvezető, 1 db feladatlap csomag/csoport, stopperóra

Időigény: Adatfelvétel: 10 perc/vizsgálati személy vagy 10 perc/20 fő csoport
 Adatértékelés: 1 perc/vizsgálati személy vagy 20 perc/csoport

A feladatok időigényének áttekintő táblázata egy vizsgálati személy esetében:

Adatfelvétel fázisa	Szintézis feladat	Analízis feladat	Munka-memória	Megfigyelés	Összesen
Instrukció	80 másodperc	80 másodperc	80 másodperc	80 másodperc	320 másodperc
Inger bemutatása	30 másodperc	30 másodperc	30 másodperc	30 másodperc	120 másodperc
Késleltetés	10 másodperc	10 másodperc	10 másodperc	0 másodperc	30 másodperc
Feladat megoldása	30 másodperc	30 másodperc	30 másodperc	30 másodperc	120 másodperc
Összesen	150 másodperc (2,5 perc)	150 másodperc (2,5 perc)	150 másodperc (2,5 perc)	150 másodperc (2,5 perc)	600 másodperc (10 perc)*

*További időtartamok: ültetés, lapok kiosztása, íróeszközök előkészítése, feladatlapok begyűjtése

Skálák, változók:

- *Szintézis:* részek egységgé szervezése. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 2.
- *Analízis:* egész részekre bontása. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 2.
- *Gondolkodás:* analízis és szintézis változók összege. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 4.
- *Munkamemória.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 2.
- *Megfigyelés* (ami feltételezi a figyelem és az érzékelés/észlelés együttműködését). A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 2.
- *Összteljesítmény:* a szintézis, az analízis, a munkamemória és a figyelem összpontszáma. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: ordinális. Min.: 0. Max.: 8.

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt a vizuális ingerekkel és mozgásos válaszadással jellemezhető, a percepció, figyelem, emlékezet és gondolkodás megismerését célzó egyénileg és csoportosan is felvehető, eszközigényét tekintve papír-ceruza szintű, a táncművészeti foglalkozásokba integrálható gyors eljárás. A teszt pedagógus kompetenciakörben történő felhasználásra jött létre annak érdekében, hogy a tanítók gyorsan tájékozódhassanak a kisiskolások kognitív jellemzőiről a differenciált nevelés-oktatás biztosítása, illetve szükség esetén további szakorvosi, szakszolgálati vizsgálatok igénylése érdekében. E teszt nem pótolja, nem helyettesíti a klinikai igényű intelligenciavizsgálatokat, s nem nyújt információt a tanulók intelligenciahányadosáról sem. De egy jelzőrendszer első, iskolai, pedagógus kompetenciakörbe tartozó állomásaként szolgálhatja a kognitív képességek szerinti differenciált fejlesztés megvalósulását.

A teszt lényeges jellemzője a gyorsaság: egyetlen tanóra alatt megvalósulhat a tesztfelvétel és a kiértékelés is akár egy teljes osztály esetében is. Ezt a feladatok egyszerűsége és a feladatsor rendhagyó felépítése teszi lehetővé.

A teszt által vizsgált képességek rendszerére jellemző, hogy:

1. A gondolkodást igénylő feladatokban valójában szerepet játszik a memória, a figyelem és az érzékelés is. Ennél fogva: ha egy gondolkodást igénylő feladat megoldása sikeres, akkor az csak úgy lehetséges, ha a szükséges emlékezeti, figyelmi és érzékelési funkciók is megfelelően működnek.

2. Az emlékezést igénylő feladatokban valójában szerepet játszik a figyelem és az érzékelés is. Vagyis: ha egy emlékezést igénylő feladat sikeres, akkor az csak úgy lehetséges, hogy a szükséges figyelmi és érzékelési funkciók is megfelelő módon működnek.

3. A figyelmet igénylő feladatokban valójában szerepet játszik az érzékelés is. Következmény: ha egy figyelmet igénylő feladat végrehajtása sikeres, akkor a szükséges érzékelés is megfelelő. Ha a figyelmet igénylő feladat megoldása sikertelen, akkor annak hátterében érzékszervi probléma is lehet (annak kizárása esetén azonban marad a figyelmi probléma megállapítása).

Mindezek alapján a teszt gyorsaságát (a máskülönbben is gyors feladatok mellett) az 1. ábrán látható vizsgálahierarchia biztosíthatja.

A tesztfelvétel folyamata

A tesztfelvétel folyamatának javasolt menete (a vizsgálat előkészítésének, adatfelvételének és befejezésének lépései):

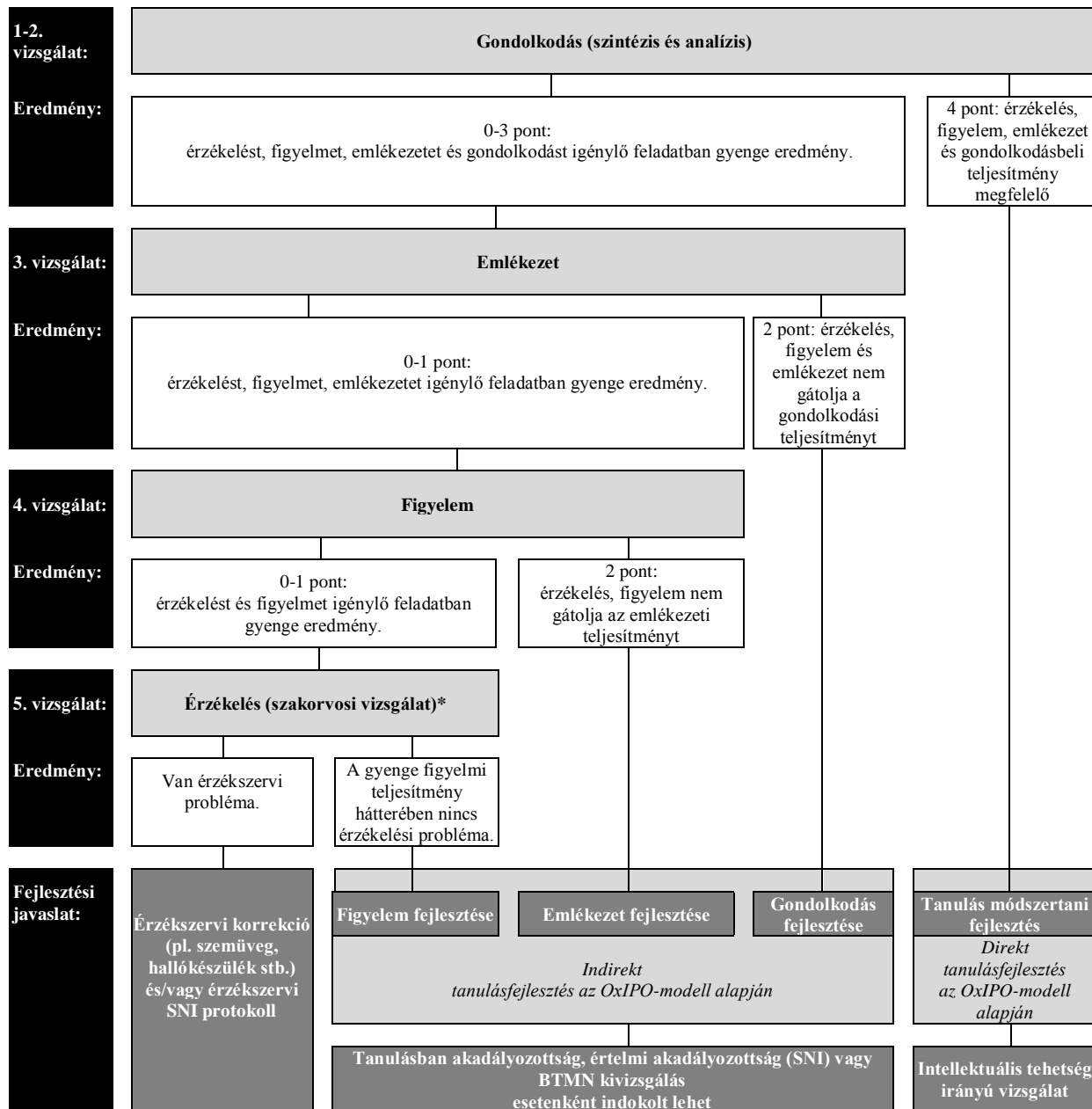
I. A vizsgálat előkészítésének lépései:

Legalább egy héttel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none">1. Szülők, törvényes gondviselők tájékoztatása a vizsgálat céljáról2. Szülők, törvényes gondviselők írásbeli hozzájárulásának gyűjtése, melyben engedélyezik gyermekük vizsgálatát3. A beérkezett szülői hozzájárulási nyilatkozatok függvényében megtörténhet a válaszlapok sokszorosítása, kódszámokkal történő ellátása, a vizsgálat helyszínének kijelölése, szükség esetén az adatfelvételt megvalósítók betanítása, vizsgálati személyek névsorának összeállítása.
10 perccel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none">1. Helyszín szellőztetése.2. Szükség esetén helyszín bútorainak átrendezése (minél kevesebbet zavarják egymást a vizsgálati személyek).3. Névsor és a válaszlapok előkészítése.

II. A vizsgálat lépései:

Ültetés: | Vizsgálati személyek leültetése a számukra kijelölt helyre, s a feladatlapok átadása számukra.

1. ábra: a S.M.ART kognitív teszt vizsgálati sorrendje, az altesztek lehetséges eredményei, és az eredmény alapján megfogalmazható általános fejlesztési javaslat (forrás: a Szerzők)

*A mozgás szervrendszerének kivizsgálása is szükséges lehet esetenként!

Kapcsolat-felvétel, ráhangolás:

Vizsgálati személyek üdvözlése, bevonása a vizsgálatba. Javasolt instrukció (csoportos adatfelvételi helyzetet feltételezve; egyéni adatfelvételnél lehet ugyanez az instrukció csak egyes számban megfogalmazva):

„Szervuszatok, gyerekek! Szeretnék bevonni benneteket egy mozgásos feladatba! Van köztetek olyan, aki szeret tornázni, táncolni? Nyújtsa fel a kezét, aki szeret tornázni, táncolni!”

**Szintézis
vizsgálat:**

*A szintézis
példafeladat
bemutatása:*

A gyerekek többsége ilyenkor jelentkezni szokott, de korántsem mindenki (ez is diagnosztikus információ a gyermek táncsal, tornával kapcsolatos attitűdjéről). Az instrukció folytatása:

„Képzeljétek el, hogy Meseország királya nagy bajban van! Segítenünk kell neki! Képzeljétek: huncut kis manók messzi tájakra varázsolták az öreg király hős kis katonáit, s most nincs, aki megvédje a birodalmat! Ügyes, jó mozgású hősökre van szükség, akiknek harci táncok mozdulatait kell megtanulniuk. Gyerekek, segítsünk Meseország királyának, rendben?! Nyújtsa fel a kezét, aki segít!”

*A szintézis
példafeladat
bemutatása:*

A gyerekek ilyenkor jelentkezni szoktak. Ha nem jelentkeznek, akkor sajnós utasításként kell kiadni a feladatot.

„Gyerekek! Álljatok fel, figyeljétek! Mutatok három mozdulatot, és az első két mozdulattól ki lehet találni, hogy mi a harmadik mozdulat. Ha rájöttetek, hogy az első és a második mozdulat alapján, hogyan lehet kitalálni a harmadik mozdulatot, akkor ne mondjátok ki, ne áruljátok el a megfejtést! De jegyezzétek meg azt! Mutatom a mozdulatokat, fedezték fel, hogyan lehet az első kettő alapján a harmadik mozdulatot kitalálni! Csináljuk együtt a mozdulatokat, de mindenki csak azt a mozdulatot csinálhatja, amit én mutatok! Vigyázzállásból indulunk.”

A szintézis példamozdulatot háromszor egymás után bemutatjuk, úgy, hogy a tanulók utánozzák mozdulatainkat.

*A szintézis
tesztfeladat
elvégzése:*

„Nagyon ügyesek vagytok! Most mutatni fogok két mozdulatot, de a harmadikat sajnós elfelejtettem... De nincs baj! Az első két mozdulattól tudjuk találni a harmadikat, ugyanúgy, mint az előző mozdulatsornál. Csináljátok velem a mozdulatokat, de mindenki csak azt a mozdulatot csinálhatja, amit én, s nem árulhatjátok el sem szavakkal, sem mozdulatokkal, ha van ötletetek arra, hogy mi lehet a harmadik mozdulat! Megcsináljuk közösen háromszor az első két mozdulatot, utána azt fogom kérni, hogy csukjátok be a szemeteket (ez azért kell, hogy véletlenül se leselkedjétek!), és, amikor azt mondom, hogy »Rajta, lássuk a harmadik mozdulatot!«, akkor becsukott szemmel mutassátok a harmadik mozdulatot, s ne mozduljatok, amíg azt nem mondom, hogy »Ki lehet nyitni a szemeteket, lerázhatjátok a kezeteket!«. Figyelem, csináljuk együtt a mozdulatokat! Vigyázzállásból indulunk.”

„Ez az első mozdulat.”

Mutassuk be a szintézis tesztfeladat első mozdulatát! Várjuk meg, amíg a csoport minden tanulója utánozza azt. Ezután álljunk ismét vigyázz állásba, várjuk meg, amíg a gyerekek is vigyázz állásba kerülnek, majd mondjuk ezt:

Ez a második mozdulat.

Mutassuk be a szintézis tesztfeladat második mozdulatát! Várjuk meg, amíg a csoport minden tanulója utánozza azt. Ezután álljunk ismét vigyázz állásba, várjuk meg, amíg a gyerekek is vigyázz állásba kerülnek, majd mondjuk ezt:

„Tudja a manó, hogy mi a harmadik mozdulat! Ne mondjátok ki a megoldást, s ne is mutassátok a megoldást! Vigyázzállás! Csináljuk meg még kétszer közösen az első két mozdulatot! Utánozzátok a mozdulatokat!”

Még kétszer bemutatjuk a szintézis tesztfeladat első két mozdulatát, majd így folytatjuk:

„Álljunk vigyázzállásba! Számoljunk el közösen 10-ig!”

A 10 másodperces késleltetés után, így folytatjuk:

„Most mindenki csukja be a szemét! Csak akkor szabad kinyitni a szemeket, ha engedélyt adok rá!”

Amikor ellenőriztük, hogy mindenki becsukta a szemét, akkor mondjuk ezt:

„Maradjon csukva a szemetek, s mutassátok meg, mi lehet a harmadik mozdulat! Maradjatok addig így, amíg azt mondom majd, hogy »Ki lehet nyitni a szemeteket, lerázhatjátok a kezeteiket!«! Rajta, lássuk a harmadik mozdulatot!”

A szintézis tesztfeladat helyes válasza:

Menjünk oda minden tanulóhoz és a válaszlapon S.M.ART-T részének szintézis cellájában bekarikázással jelöljük a teljesítményt! Ha végeztünk, akkor mondjuk ezt:

„Ki lehet nyitni a szemeteket, lerázhatjátok a kezeteiket!”

Analízis vizsgálat:
Az analízis példafeladat bemutatása:

Mondjuk ezt:

„Nagyon megdicsérlek benneteket! Büszke lehet Rátok Meseország királya! Nagyon ügyesek vagytok! Most újabb mozdulatsorban kell segítenetek! Figyeljete! Mutatok három mozdulatot. Gondolkodjatok rajta, hogy az első két mozdulatból, hogyan lehet a harmadikat kitalálni! Ha rájöttetek, hogy az első és a második mozdulat alapján, hogyan lehet kitalálni a harmadik mozdulatot, akkor ne mondjátok ki, ne áruljátok el a megfejtést! De jegyezzétek meg azt! Mutatom a mozdulatokat, fedeztétek fel, hogyan lehet

*Az analízis
tesztfeladat
elvégzése:*

az első kettő alapján a harmadik mozdulatot kitalálni! Csináljuk együtt a mozdulatokat, de mindenki csak azt a mozdulatot csinálhatja, amit én mutatok! Vigyázzállásból indulunk.”

Az analízis példamozdulatot háromszor egymás bemutatjuk, úgy, hogy a tanulók utánozzák mozdulatainkat.

„Nagyon ügyesek vagytok! Most mutatni fogok két mozdulatot, de a harmadikat sajnos elfelejtettem... De nincs baj! Az első két mozdulatból ki tudjuk találni a harmadikat, ugyanúgy, mint az előző mozdulatsornál. Csináljátok velem a mozdulatokat, de mindenki csak azt a mozdulatot csinálhatja, amit én, s nem árulhatjátok el sem szavakkal, sem mozdulatokkal, ha van ötletek arra, hogy mi lehet a harmadik mozdulat! Megcsináljuk közösen háromszor az első két mozdulatot, utána azt fogom kérni, hogy csukjátok be a szemeket (ez azért kell, hogy véletlenül se lesekedjete!), és, amikor azt mondom, hogy »Rajta, lássuk a harmadik mozdulatot!«, akkor becsukott szemmel mutassátok a harmadik mozdulatot, s ne mozduljatok, amíg azt nem mondom, hogy »Ki lehet nyitni a szemeket, lerázhatjátok a kezeteiket!«. Figyelem, csináljuk együtt a mozdulatokat! Vigyázzállásból indulunk.”

„Ez az első mozdulat.”

Mutassuk be az analízis tesztfeladat első mozdulatát! Várjuk meg, amíg a csoport minden tanulója utánozza azt. Ezután álljunk ismét vigyázz állásba, várjuk meg, amíg a gyerekek is vigyázz állásba kerülnek, majd mondjuk ezt:

„Ez a második mozdulat.”

Mutassuk be a szintézis tesztfeladat második mozdulatát! Várjuk meg, amíg a csoport minden tanulója utánozza azt. Ezután álljunk ismét vigyázz állásba, várjuk meg, amíg a gyerekek is vigyázz állásba kerülnek, majd mondjuk ezt:

„Tudja a manó, hogy mi a harmadik mozdulat! Ne mondjátok ki a megoldást, s ne is mutassátok a megoldást! Vigyázzállás! Csináljuk meg még kétszer közösen az első két mozdulatot! Utánozzátok a mozdulatokat!”

Még kétszer bemutatjuk az analízis tesztfeladat első két mozdulatát, majd így folytatjuk:

„Álljunk vigyázzállásba! Számoljunk el közösen 10-ig!”

A 10 másodperces késleltetés után, így folytatjuk:

„Most mindenki csukja be a szemét! Csak akkor szabad kinyitni a szemeket, ha engedélyt adok rá!”

Amikor ellenőriztük, hogy mindenki becsukta a szemét, akkor mondjuk ezt:

„Maradjon csukva a szemetek, s mutassátok meg, mi lehet a harmadik mozdulat! Maradjatok addig így, amíg azt mondom majd, hogy »Ki lehet nyitni a szemeket, lerázhatjátok a kezeteiket!«! Rajta, lássuk a harmadik mozdulatot!”

Az analízis
tesztfeladat
helyes válasza:

Menjünk oda minden tanulóhoz és a válaszlapon S.M.ART-T részének analízis cellájában bekarikázással jelöljük a teljesítményt! Ha végeztünk, akkor mondjuk ezt:

„Ki lehet nyitni a szemeket, lerázhatjátok a kezeteiket!”

Ezután mondjuk ezt:

**Megfigyelés
vizsgálata:**
*A megfigyelés
tesztfeladat
elvégzése, a
munkamemória
vizsgálat
előkészítése:*

„Nagyon sokat segítettetek Meseország öreg királyának! Igazi hősök vagytok! Kíváncsi vagyok, utánozni tudjátok-e a következő mozdulatot és meg tudjátok-e jegyezni azt! Vigyázzállásból indulunk. Csináljátok utánam a mozdulatot, s ne mozduljatok addig, amíg azt nem mondom, hogy »Letehetitek a kezeteiket!«! Figyelem, csináljuk együtt a mozdulatokat! Vigyázzállásból indulunk.”

Mutassuk be a megfigyelés tesztfeladat mozdulatát!

Menjünk oda minden tanulóhoz és a válaszlapon S.M.ART-T részének megfigyelés cellájában bekarikázással jelöljük a teljesítményt! Ha végeztünk, akkor mondjuk ezt:

**Munka-
memória
vizsgálat:**
*A munka-
memória
tesztfeladat
elvégzése:*

„Letehetitek a kezeteiket! Hősök, álljatok vigyázzállásba! Számoljunk el közösen egytől tízig! Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz! Kérem, hogy csukjátok be a szemeket és mutassátok meg az előző mozdulatot! Maradjatok így addig, amíg azt nem mondom, hogy »Letehetitek a kezeteiket, kinyithatjátok a szemeket!«! Rajta! csukjátok be a szemeket és mutassátok az előző mozdulatot!”

Menjünk oda minden tanulóhoz és a válaszlapon S.M.ART-T részének emlékezet cellájában bekarikázással jelöljük a teljesítményt!

III. A vizsgálat lezárásának lépései:

A vizsgálat végén:	<ol style="list-style-type: none">1. A vizsgálati személyek megdicsérése, s a vizsgálat végének bejelentése: „Gyerekek, nagyon megdicsérlek benneteket! Meseország hősei vagytok! Vége van a mozdulatos feladatsornak.”2. A feladatlapok összegyűjtése (ha nem kerül sor további vizsgálatokra)!3. Levezető beszélgetés, ha van rá idő.
A vizsgálat értékelése:	<ol style="list-style-type: none">1. A megoldókulcs alapján a megoldások pontozása menet közben megtörtént.2. A gondolkodás (G) és az összpontszám (Ö) összesítése (az elért pontszámot a lap margójára vagy adatbázisban rögzíthetjük).3. A pontszámok alapján szöveges értékelés, összefoglaló megfogalmazása (szóban vagy írásban) a szülők/gondviselők, pedagógusok számára.4. A szülők/gondviselők és a vizsgálatba, illetve a fejlesztésbe bevonni kívánt pedagógusok tájékoztatása az eredményekről (szóban vagy írásban).5. Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, megvalósítása.

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt feladatainak összefoglalása, pontozása

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt vizuális ingerekkel és mozgásos válaszokkal jellemezhető szintézisre, analízisre, munkamemóriára és megfigyelésre vonatkozó feladatokat tartalmaz. Az alábbiakban ezek bemutatására kerül sor az OxIPO-modell aspektusából. Az OxIPO-modell alapján a vizsgálatban nyújtott teljesítményt a vizsgálat szervezése (Organizáció), a vizsgálati személyt érő ingerek (Inputok), az ingerek feldolgozása (Process) és a vizsgálati személy válasza (Output) határozza meg. Ez azt is jelenti, hogy egy esetleges gyengébb tesztbeli teljesítmény akár a vizsgálati személytől független szervezési problémákkal (például: rosszul megvilágított és/vagy figyelemelterelő zajokkal terhelt vizsgálati helyiség, rossz minőségben sokszorosított feladatlap stb.) is magyarázható. A tesztbeli összteljesítmény összegző értékelésekor tehát körültekintően kell mérlegelni, hogy valóban megfelelőek voltak-e a vizsgálati személy számára biztosított feltételek. A legkisebb kétség esetében is célszerű a vizsgálat megismétlése rendezett körülmények között. Mérlegelendő az is, hogy az esetleg helytelen válaszadás hátterében az input (például: a vizuális érzékelés), a process (például: figyelem, emlékezet, gondolkodás), az output (például: mozgás) vagy akár ezek kombinációjának problémája áll-e.

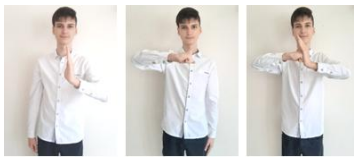

1. Szintézis feladat

Szintézis: képesség arra, hogy részekből, elemekből egészet alkossunk.

A szintézis jelentősége az iskolai tanulás során: például a szintézis segíthet abban, hogy a mozgáselemek egységes mozdulattá, mozdulatsorrá rendezése megtörténjen valamilyen gyakorlati foglalkozás, ismeretátadás során (legyen az akár tánccal, sporttal, higiénával, eszközhasználattal stb. kapcsolatos mozdulatsor).

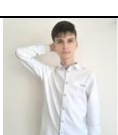
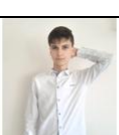

A szintézis vizsgálatának feladata: a szintézist célzó feladatok esetében részinformációkat (pl. mozdulatrészleteket) adunk, amiket valamilyen szabály szerint össze kell illeszteni. A szintézis szabályát egy példafeladat révén mutatjuk be, de nem magyarázzuk el azt a vizsgálati személynek. A vizsgálati személynek az a feladata, hogy megértse a részek összeillesztésének szabályát, s a példa alapján megoldja a tesztfeladatot. Amennyiben a munkamemória vizsgálata is cél, akkor a tesztfeladat bemutatását 10 másodperc késleltetési idő követi, s ezután kérjük a válaszadást. A feladat helyes megoldása feltételezi a figyelem és az érzékszervek használatát is.

A feladat az OxIPO-modell aspektusából:

Információfeldolgozás a vizsgálati személy szempontjából		Organizáció: a vizsgálatvezető feladatai
Input:	<p><i>Instrukció</i> <i>Példafeladat:</i></p> <p><i>Tesztfeladat:</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> • helyszín, • eszközök, • személyek, • inputok biztosítása
Process:	<p>Ideális esetben „Az 1. és a 2. mozdulat »összeadása«, »képzeltbeli egymásra csúsztatása« adja meg a 3. mozdulatot” szabály felismerése a példafeladatban, majd a szabályon alapuló analógia alkalmazása a tesztfeladatban.</p> <p>Megjegyzés: a feladat az érzékelés, a figyelem és a munkamemória működését is feltételezi.</p>	<p>Nyugodt munkavégzés biztosítása.</p>
Output:	<p>A vizsgálati személy által bemutatott mozdulat. Pontozás:*</p> <p>2 pont: helyes válasz 1 pont: helytelen válasz a helyes válaszra utaló motívumokkal 0 pont: helytelen válasz, utalás sincs a helyes válaszra</p>	<p>A megoldás ellenőrzése, pontozása. Helyes válasz:</p>

*A válaszlapon a ➡ szimbólumok „pontértéke” balról jobbra: 0, 1 és 2

A szintézis tesztfeladat mellett az alábbi kiegészítő (például: ellenőrző) feladatok is megtalálhatók a tesztben:

n	Kiegészítő feladat:	Megoldás:	n	Kiegészítő feladat:	Megoldás:
1.			6.		
					
2.			7.		
					
3.			8.		
					
4.			9.		
					
5.			10.		
					

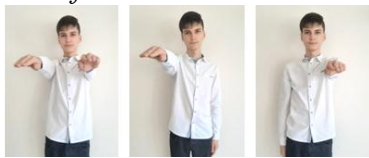
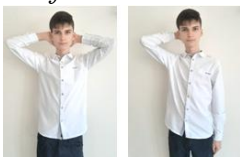

2. Vizuális analízis feladat

Analízis: képesség arra, hogy egy egésznek tekintett ingert részekre, elemekre bontsunk.

Az analízis jelentősége az iskolai tanulás során: az analízis például (akár táncsal, sporttal, higiénival, eszközhasználattal stb. kapcsolatos) komplex mozdulatok, mozdulatsorok részekre tagolása révén segíthet azok megértésében, megjegyzésében.

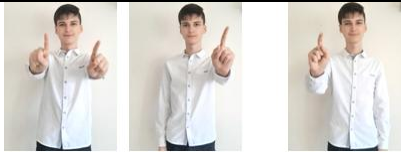
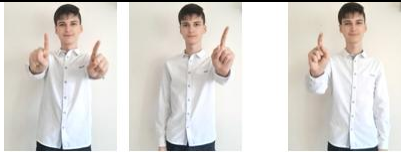

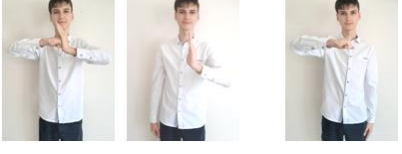
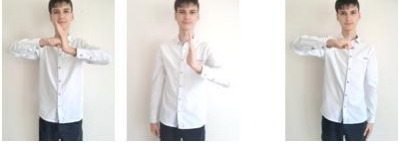
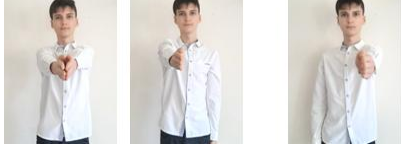
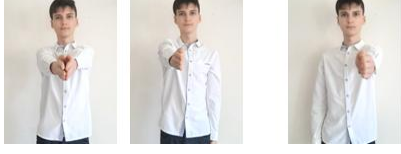
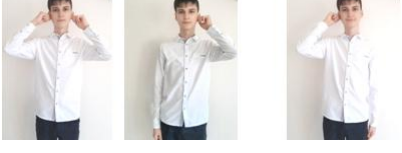
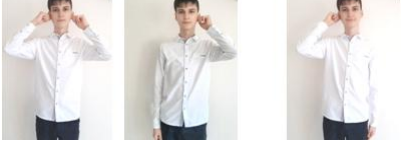
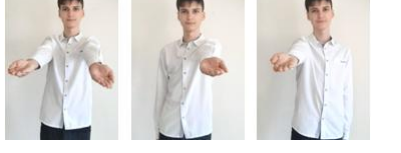
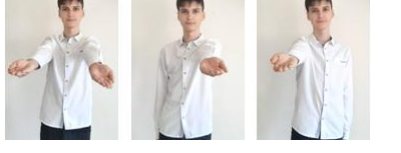
Az analízis vizsgálatának feladata: az analízist célzó feladatok esetében információt (például: komplex mozdulatot) adunk, amit valamilyen szabály szerint részekre (például: elemi mozdulatokra) kell bontani. Az analízis szabályát egy példafeladat révén mutatjuk be, de nem magyarázzuk el azt a vizsgálati személynek. A vizsgálati személynek az a feladata, hogy megértse a részekre bontás szabályát, s a példa alapján megoldja a tesztfeladatot. Amennyiben a munkamemória vizsgálata is cél, akkor a tesztfeladat bemutatása és a válaszadás közé 10 másodperc körüli késleltetési időt iktathatunk. A feladat helyes megoldása feltételezi a figyelem és az érzékszervek használatát is.

A feladat az OxIPO-modell aspektusából:

Információfeldolgozás a vizsgálati személy szempontjából		Organizáció: a vizsgálatvezető feladatai
Input:	<p><i>Instrukció</i> <i>Példafeladat:</i></p> <p><i>Tesztfeladat:</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> • helyszín, • eszközök, • személyek, • inputok biztosítása
Process:	<p>Ideális esetben „az 1. mozdulatból a 2. mozdulat »elvétele«, »képzeltbeli törlése« adja meg a 3. mozdulatot” szabály felismerése, majd a szabályon alapuló analógia alkalmazása a tesztfeladatban.</p> <p>Megjegyzés: a feladat az érzékelés, a figyelem és a munkamemória működését is feltételezi.</p>	<p>Nyugodt munkavégzés biztosítása.</p>
Output:	<p>A vizsgálati személy által bemutatott mozdulat.</p> <p>Pontozás:*</p> <p>2 pont: helyes válasz</p> <p>1 pont: helytelen válasz a helyes válaszra utaló motívumokkal</p> <p>0 pont: helytelen válasz, utalás sincs a helyes válaszra</p>	<p>A megoldás ellenőrzése, pontozása.</p> <p>Helyes válasz:</p>

*A válaszlapon a ✖ ✎ ➔ szimbólumok „pontértéke” balról jobbra: 0, 1 és 2

Az analízis tesztfeladat mellett az alábbi kiegészítő (például: ellenőrző) feladatokat is megtalálhatjuk a tesztben:

n	Kiegészítő feladat:	Megoldás:	n	Kiegészítő feladat:	Megoldás:
1.			6.		
2.			7.		
3.			8.		
4.			9.		
5.			10.		

3. Emlékeztvizsgálat

A vizsgálat által célzott kognitív képességspektrum: emlékezet (ami azonban feltételezi a vizsgálati személy érzékelési és figyelmi teljesítményét is!). A vizsgálat fókuszában a rövid távú emlékezet, illetve a munkamemória áll.

Munkamemória: képesség arra, hogy kognitív műveletek végzésének idejére emlékeket bevéssünk, tároljunk, előhívjunk (használjunk).

A munkamemória jelentősége az iskolai tanulás során: például mozdulatsorok tanulása során segít az egyes mozdulatelemek legalább addig emlékezetben tartani, amíg a teljes mozdulat(sor) végrehajtásra nem kerül (így a koordinált mozgásban is szerepet játszik).

A munkamemória vizsgálatának feladata: egy bemutatott információt (esetünkben: mozdulatot) 10 másodperc késleltetést követően (ami közben már nem látható a megadott információ) kell emlékezetből visszaidézni. A feladat helyes megoldása feltételezi a figyelem és az érzékszervek használatát is, de gondolkodási műveletet nem igényel (ugyanakkor nem zárható ki, hogy a vizsgálati személy gondolkodási műveleteken alapuló mnemotechnikát – például kontextusba helyezést, címkézést, analógiát eredményező asszociációt stb. – alkalmaz a memorizálás és felidézés során).

A feladat az OxIPO-modell aspektusából:

Információfeldolgozás a vizsgálati személy szempontjából		Organizáció: a vizsgálatvezető feladatai
Input:	<p>- <i>Instrukció</i> - <i>Tesztfeladat:</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> • helyszín, • eszközök, • személyek, • inputok biztosítása
Process:	<p>Ideális esetben a bemutatott mozdulat legalább rövid ideig tartó megjegyzése, s felidézése. Megjegyzés: a feladat az érzékelés és a figyelem működését is feltételezi.</p>	<p>Nyugodt munkavégzés biztosítása.</p>
Output:	<p>A vizsgálati személy által emlékezetből készített rajz. Pontozás: * 2 pont: helyes válasz 1 pont: helytelen válasz a helyes válaszra utaló motívumokkal 0 pont: helytelen válasz, utalás sincs a helyes válaszra</p>	<p>A megoldás ellenőrzése, pontozása. Helyes válasz:</p>

*A válaszlapon a ✎ ↵ → szimbólumok „pontértéke” balról jobbra: 0, 1 és 2

4. Érzékelést, észlelést feltételező figyelemvizsgálat

A vizsgálat által célzott kognitív képességspektrum: figyelem (ami azonban feltételezi a vizsgálati személy ép érzékelését is!). A vizsgálat fókuszában a figyelem áll.

Figyelem: ingerszelekciós képesség – akaratlagos figyelem esetén a környezeti ingerek egy szándékosan kiválasztott, körülírt halmazának előnybe részesítése egyéb ingerekkel szemben.

A figyelem jelentősége az iskolai tanulás során: az utánzásos tanulás alapja a megfigyelés (a mozdulatok tanulása pedig például javarészt utánzásos tanulást is feltételez).

A figyelem vizsgálatának feladata: egy megadott mozgás vagy mozdulatminta lemásolása. A feladat sikeres végrehajtása ép érzékelést és motoros képességeket is feltételez. Tekintettel arra, hogy a lemásolásra kijelölt inger folyamatosan rendelkezésre áll, annak megjegyzésére nincs szükség – vagyis emlékezésre nincs szükség a feladathoz (bár nem zárható ki teljesen, annak alkalmazása). A feladat gondolkodási művelet nélkül is megoldható (de nem zárható ki annak alkalmazása).

A feladat az OxIPO-modell aspektusából:

Információfeldolgozás a vizsgálati személy szempontjából		Organizáció: a vizsgálatvezető feladatai
Input:	- <i>Instrukció</i> - <i>Tesztfeladat:</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • helyszín, • eszközök, • személyek, • inputok biztosítása
Process:	Ideális esetben a bemutatott ábra megfigyelése. Megjegyzés: a feladat az érzékelés működését is feltételezi.	Nyugodt munkavégzés biztosítása.
Output:	A vizsgálati személy által lemásolt rajz. Pontozás: * 2 pont: helyes válasz (pontatlanul illeszkedő, görbe vonalak esetében is) 1 pont: helytelen válasz a helyes válaszra utaló motívumokkal 0 pont: helytelen válasz, utalás sincs a helyes válaszra	A megoldás ellenőrzése, pontozása. Helyes válasz:

*A válaszlapon a   szimbólumok „pontértéke” balról jobbra: 0, 1 és 2

5. Érzékelés, észlelés szakorvosi vizsgálata

A vizsgálat által célzott kognitív képesség: vizuális érzékelés.

Érzékelés: a bennünket érő ingerek alapján az érzékszervekben idegimpulzusok kialakulásának és központi idegrendszerhez (gerincvelő, agy) történő továbbítására épülő képesség.

Az érzékelés jelentősége az iskolai tanulás során: minden magasabb szintű kognitív tevékenység (így a figyelem, az emlékezés és a gondolkodás, a tanulás) alapja az érzékelés. Az érzékelés által felvett ingereket szűri a figyelem, „használja” a memória (az érzékelt ingeregyüttes – például egy virágról a retinánkra vetülő fény, majd a látókéregben feldolgozott kép – a memóriából felidézett információk alapján kap jelentést, s látunk „virág”-ot), ami révén az észlelés is létrejöhet, az észlelt információkkal pedig a gondolkodás „dolgozik” tovább. Az érzékelés akadályozottsága esetén az adott érzékszervi modalitás ingereivel kapcsolatos figyelmi, emlékezeti és gondolkodásbeli műveletekre nincs vagy korlátozott a lehetőség – mozgás tanulás esetében is.

Az érzékelés vizsgálata: szakorvosi feladat (beutalót a háziorvos vagy az iskolaorvos adhat). Az érzékelés vizsgálat nem része a S.M.ART kognitív tesztesetnek.

Az érzékelés és figyelem eredmények együttes értelmezésekor célszerű figyelembe venni, hogy, ha a figyelem vizsgálat során gyenge eredmény született, akkor annak négy oka lehet:

- a) dac: a vizsgálati személy nem működik együtt, szándékosan gyenge teljesítményt nyújt;
- b) figyelem probléma, ép érzékelés mellett;

- c) figyelem probléma és érzékelési probléma együttes jelentkezése;
- d) érzékelési probléma, ép figyelem mellett.

Javaslat: szakorvosi vizsgálat keretében az érzékszervek, az érzékelési képesség épségének vizsgálata. Lehetséges eredmények:

1. Amennyiben a szakorvosi vizsgálat nem tár fel érzékelési, érzékszervi problémát, akkor az eredmények háttérben állhat:
 - a) dac: a vizsgálati személy nem működik együtt, szándékosan gyenge teljesítményt nyújt;
 - b) valóban figyelem problémáról van szó (ép érzékelés mellett).
2. Amennyiben a szakorvosi vizsgálat érzékelési, érzékszervi problémát tár fel, akkor a gyenge eredmények háttérben állhat:
 - a) dac: a vizsgálati személy nem működik együtt, szándékosan gyenge teljesítményt nyújt;
 - b) figyelem probléma és érzékelési probléma együttes jelentkezése. Javasolt további vizsgálat: a figyelem vizsgálatát más (ép) érzékszervi modalitáson keresztül célszerű ellenőrizni. Ha az alternatív ép érzékszervi modalitásban a figyelemmel még mindig baj van, akkor a figyelem problémája alátámasztást nyer.
 - c) valójában nem a figyelemmel van probléma, hanem az érzékeléssel. Javasolt további vizsgálat: a figyelem vizsgálatát más (ép) érzékszervi modalitáson keresztül célszerű ellenőrizni. Ha az alternatív ép érzékszervi modalitásban a figyelemmel nincs baj van, akkor a gyenge teljesítmény háttérben az érzékszervi, érzékelési probléma valószínűsíthető, s a probléma súlyosságától függően, akár SNI protokoll indítása is szükséges lehet.

Megjegyzés: a mozgásos válaszadás sikertelensége fentebb tárgyaltakon túl mozgásszervi problémákra is utalhat, ennek kivizsgálása szintén szakorvosi feladat.

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt értékelése, értelmezése

A vizsgálati személy által adott válaszok pontozását követően kerülhet sor az eredmények szöveges értékelésére. Ennek egyik lehetséges módja az alábbi egyéni, illetve csoportos sablon pontozott, illetve üresen hagyott celláiban található szövegrészeinek kiegészítése.

Fontos: a teszteredmények védett adatok, azokba betekintési joga a szülőnek/gondviselőnek, a vizsgálat vezetőjének, illetve egyéb a szülővel/gondviselővel is egyeztetett szakértői körnek lehet.

S.M.ART Egyéni összefoglaló:
 MŰVÉSZETI MÉRŐESZKÖZ a S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt tapasztalatai

Vizsgálati személy (v.sz.):		V.sz. neme:	☐ nő	☐ ffi
V.sz. életkora:		V.sz. évfolyama/osztálya:		
V.sz.-t nevelő intézmény:				
Vizsgálatvezető:		Dátum:		

Adatbázis

Szintézis	Analízis	Munkamemória	Megfigyelés	Összesen
... pont	... pont	... pont	... pont	... pont

Szöveges értékelés és fejlesztési javaslatok

A S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt a szintézis, az analízis, a munkamemória, a megfigyelés és ezek összpontszáma alapján segíti a tanulók megismerését. A fent jelzett adatbázis alapján a következő tapasztalatok és fejlesztési javaslatok fogalmazhatók meg:

1. Szintézis: részekből egész összeállítása (például: mozdulatelemekből komplex mozdulatok stb. összeállítása). A mozdulatok szintézisét igénylő feladat esetében az elért pontszám: ... pont (az elérhető maximális pontszám: 2 pont). Segítség az elért pontszám értelmezéséhez:

2 pont: a tanuló képes volt a szintézisre vonatkozó feladat megértésére, felfedezte a példafeladatban mutatott elvont szabályt, képes volt a szabályt emlékezetében tartani a következő feladatig, képes volt az új feladat esetében az említett szabályt felhasználni (megtalálni az analógiát a korábbi és az új feladat között) és sikeresen alkalmazni. **Fejlesztési javaslat:** tehetség-gondozó jelleggel javasolható az OxIPO képességfejlesztő program keretében bonyolultabb ingerek szintézisének gyakoroltatása.

1 pont: a tanuló nem adott helyes megoldást, de válaszából kitűnik, hogy valamit megsejtett a szintézis felismerésével, alkalmazásával kapcsolatban. **Fejlesztési javaslat:** szintézisre irányuló feladatok gyakoroltatása.

0 pont: a tanuló nem tudta megoldani a szintézisre vonatkozó feladatot. **Fejlesztési javaslat:** ellenőrizni szükséges, hogy e teljesítmény valóban gondolkodási probléma eredménye-e, vagy egyéb képességek (például: memória, figyelem, érzékelés/észlelés, mozgás) problémájára vezethető-e vissza. Ha a gondolkodási probléma (is) valószínűsíthető, akkor erősen javasolt a tanuló OxIPO képességfejlesztő programba történő bevonása, különös tekintettel a szintézis fejlesztésére.

2. Analízis: egész részekre bontása (például: komplex mozdulatok mozdulatelemekre bontása). A mozdulatok analízisét igénylő feladat pontszám: ... pont (az elérhető maximális pontszám: 2 pont). Segítség az elért pontszám értelmezéséhez:

2 pont: a tanuló képes volt az analízisre vonatkozó feladat megértésére, felfedezte a példafeladatban mutatott elvont szabályt, képes volt a szabályt emlékezetében tartani a következő feladatig, képes volt az új feladat esetében az említett szabályt felhasználni (megtalálni az analógiát a korábbi és az új feladat között) és sikeresen alkalmazni. **Fejlesztési javaslat:** tehetség-gondozó jelleggel javasolható az OxIPO képességfejlesztő program keretében bonyolultabb ingerek analízisének gyakoroltatása.

1 pont: a tanuló nem adott helyes megoldást, de válaszából kitűnik, hogy valamit megsejtett az analízis felismerésével, alkalmazásával kapcsolatban. **Fejlesztési javaslat:** analízisre irányuló feladatok gyakoroltatása.

0 pont: a tanuló nem tudta megoldani az analízisre vonatkozó feladatot. **Fejlesztési javaslat:** ellenőrizni szükséges, hogy e teljesítmény valóban gondolkodási probléma eredménye-e, vagy egyéb képességek (például: memória, figyelem, érzékelés/észlelés, mozgás) problémájára vezethető-e vissza. Ha a gondolkodási probléma (is) valószínűsíthető, akkor erősen javasolt a tanuló OxIPO képességfejlesztő programba történő bevonása, különös tekintettel az analízis fejlesztésére.

3. *Munkamemória:* az információk (például: mozdulatok) munkamemóriában tartását tekintve az elért pontszám: ... pont (az elérhető maximális pontszám: 2 pont). Segítség az elért pontszám értelmezéséhez:

2 pont: a tanuló képes volt a bemutatott ingert rövidtávon megjegyezni, tárolni, s előhívni. **Fejlesztési javaslat:** tehetséggondozó jelleggel javasolható az OxIPO képességfejlesztő program keretében bonyolultabb ingerekre történő emlékezés gyakoroltatása, illetve az OxIPO tanulás módszertani programban mnemotechnikák átadása.

1 pont: a tanuló nem adott ugyan helyes megoldást, de csak egy vonalat vett el. **Fejlesztési javaslat:** memóriára irányuló feladatok gyakoroltatása.

0 pont: a tanuló nem tudta megoldani a munkamemóriára vonatkozó feladatot. **Fejlesztési javaslat:** ellenőrizni szükséges, hogy e teljesítmény valóban memóriabeli probléma-e, vagy egyéb képességek (például: figyelem, érzékelés/észlelés, mozgás) problémájára vezethető-e vissza. Ha a memóriabeli probléma (is) valószínűsíthető, akkor erősen javasolt a tanuló OxIPO képességfejlesztő programba történő bevonása, különös tekintettel a memória fejlesztésére.

4. *Megfigyelés:* az információk szándékos szelektálása (ami például mozgás utánzásos tanulásának alapja) kapcsán elért pontszám: ... pont (az elérhető maximális pontszám: 2 pont). Segítség az elért pontszám értelmezéséhez:

2 pont: a tanuló képes volt a bemutatott ingert utánozni. **Fejlesztési javaslat:** tehetséggondozó jelleggel javasolható az OxIPO képességfejlesztő program keretében bonyolultabb ingerekre történő figyelem gyakoroltatása, illetve az OxIPO tanulás módszertani programban megfigyelés jellegű feladatok átadása.

1 pont: a tanuló nem adott ugyan helyes megoldást, de csak egy vonalat vett el. **Fejlesztési javaslat:** figyelemre, megfigyelésre irányuló feladatok gyakoroltatása.

0 pont: a tanuló nem tudta megoldani a megfigyelésre vonatkozó feladatot. **Fejlesztési javaslat:** ellenőrizni szükséges (az iskola- és/vagy a házirovossal), hogy e teljesítmény valóban figyelmi probléma-e, vagy egyéb képességek (például: érzékelés/észlelés, mozgás) problémájára vezethető-e vissza. Ha figyelmi problémáról van szó, akkor javasolt a tanuló bevonása az OxIPO képességfejlesztő programba, különös tekintettel a figyelemre vonatkozó fejlesztésre.

5. *Összpontszám:* a négy feladatra kapott pontszámok összege: ... pont (az elérhető maximális pontszám: 8 pont). Segítség az elért pontszám értelmezéséhez:

8 pont: a tanuló érzékelése, észlelése, figyelme, munkamemóriája, gondolkodása (mely az előbb felsorolt képességeken túl a szabály felismerését, az analógiát, az analízist és szintézist foglalja magába jelen esetben) alapján valószínűsíthető, hogy a mozgástanulás terén nem jelentkezik képességbeli problémák. **Fejlesztési javaslat:** az írás-, olvasás-, számolás alsó tagozatos követelményeinek teljesítését követően az OxIPO tanulás módszertani programon belüli tehetséggondozás..

6-7 pont: a tanuló a feladatok nagy részét jól oldotta meg, a mozgástanulás terén a hibásan megoldott feladathoz szükséges képességek esetében várható elakadás. **Fejlesztési javaslat:** a hibásan megoldott feladathoz kötődő képesség(együttes) fejlesztése.

0-5 pont: a tanuló nem tudta tökéletesen megoldani a feladatok többségét. **Fejlesztési javaslat:** erősen javasolt a tanuló OxIPO képességfejlesztő programba történő bevonása és/vagy mozgásfejlesztése.

S.M.ART Csoport szintű összefoglaló:
 MŰVÉSZETI MÉRŐESZKÖZ a S.M.ART-T kognitív teljesítményteszt tapasztalatai

Intézmény:	Osztály:
Vizsgálat dátuma:	
Vizsgálatvezető:	

Adatbázis

Tanuló	Szintézis	Analízis	Munkamemória	Megfigyelés	Összesen
1. pont	... pont	... pont	... pont	... pont
2. pont	... pont	... pont	... pont	... pont
...	... pont	... pont	... pont	... pont	... pont
n. pont	... pont	... pont	... pont	... pont
Osztályszintű összesítés:					
2 pont:*	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	8 pont: ... fő (...%)
1 pont:**	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	6-7 pont: ... fő (...%)
0 pont:***	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	... fő (...%)	0-5 pont: ... fő (...%)

* A maximális pontszámot elérő tanulók esetében a tanuló érzékelése, észlelése, figyelme, munkamemóriája, gondolkodása (mely az előbb felsorolt képességeken túl a szabály felismerését, az analógiát, az analízist és szintézist foglalja magába jelen esetben), mozgása alapján valószínűsíthető, hogy a mozgástanulás terén nem jelentkeznek képességbeli problémák az adott kognitív funkciók terén. **Fejlesztési javaslat:** az írás-, olvasás-, számolás alsó tagozatos követelményeinek teljesítését követően az OxIPO tanulás módszertani programon belüli tehetséggondozás.

** E tanulók a feladatok nagy részét jól oldották meg, a mozgástanulás terén a hibásan megoldott feladathoz szükséges képességek esetében várható elakadás. **Fejlesztési javaslat:** a hibásan megoldott feladathoz kötődő képesség(együttes) fejlesztése.

*** E tanulók nem tudták tökéletesen megoldani a feladatok többségét. **Fejlesztési javaslat:** erősen javasolt a tanulók OxIPO képességfejlesztő programba történő bevonása.

Megjegyzés: ha a tanulók több, mint 90%-ára jellemző egy teljesítmény, akkor az alapján homogénnek tekinthető a csoport, ellenkező esetben heterogén tanulói összetételről beszélhetünk az adott teljesítmény aspektusából. Homogénnek tekinthető csoportok esetében az egész csoportot érintő fejlesztés is lehetséges (ami azonban nem zárja ki a párhuzamosan történő egyéni fejlesztés lehetőségét sem). Sőt: a csoport osszeredménye alapján megfogalmazható általános javaslatok mellett a személyre szabott, differenciálás pedagógiai beavatkozás érdekében az egyes tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit is figyelembe kell venni!

2. ÚTMUTATÓ

A S.M.ART-T MEGFIGYELÉSI SZEMPONTSOR HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN

A S.M.ART-T megfigyelési szempontsor táncművészeti foglalkozásokba integrálható, a tanulók megismerését célzó tételeket tartalmaz.

Az eszköz jellemzői

Eszköz neve:	S.M.ART-T megfigyelési szempontsor
Eszközcsalád:	S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok körébe tartozó eszközről van szó.
Eszközrendszer neve:	S.M.ART művészeti mérőeszköz
Eszköz, eszközcsalád, eszközrendszer összefüggése:	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"><p><i>Eszközrendszer:</i> S.M.ART művészeti mérőeszköz</p><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"><p><i>Eszközcsalád:</i> S.M.ART-T (táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok)</p><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"><p><i>Eszköz neve:</i> S.M.ART-T megfigyelési szempontsor</p></div></div></div>
Módszer:	strukturált megfigyelés
Cél:	a táncművészeti téren tehetséges tanulók azonosítása érdekében (a 2011. évi CXC törvény 4. § 14.pontja alapján) az általános adottságokra, speciális képességekre, kreativitásra és motivációra vonatkozó adatok gyűjtése
Elméleti keret:	OxIPO-modell
Adatfelvétel társas jellege:	pedagógus megfigyelő rögzíti az adatokat egyéni és/vagy csoportos jegyzőkönyvben
Célcsoport:	6-10 év (de akár 11-18 éves kor közötti tanulók megfigyelésére is alkalmazható, ha a kisiskolásokra utaló kifejezéseket tanulókra vonatkozó szavakkal helyettesítjük)

Felhasználói célcsoport:	pedagógusok (főként tanítók), óvodapedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok
Eszközsükséglet:	1 db egyéni jegyzőkönyv/tanuló vagy 1 db csoportos jegyzőkönyv/csoport (max. 30 főig), 1 db íróeszköz/vizsgálatvezető
Időigény:	Adatfelvétel: 10-45 perctől akár évekig tarthat az adatgyűjtés (a vizsgálatvezető koncepciójától és a rendelkezésre álló időtől függően). Javasolt min. 2-3 tanóra után jegyzőkönyvezni a megfigyelés tapasztalatait. Adatértékelés: 10 perc/vizsgálati személy vagy 300 perc/30 fős csoport
Skálák, változók:	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>A – Általános adottságok:</i> a mozgászavarra utaló tünet hiánya, a mozgással járó aktivitás, az egyensúly, az oldaliság és a feladat megértése változók összpontszáma. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 5. ● <i>A1 – Mozgászavarra utaló tünet hiánya.</i> A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (remegés, ernyedtség, kényszeres mozdulat ismétlés, korlátolt ízületi mozgás stb.), 1 = kedvező tapasztalat (nincsenek mozgászavarra utaló tünetek) ● <i>A2 – Mozgással járó aktivitás.</i> A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (hipo-/hiperaktivitás), 1 = kedvező tapasztalat (átlagos mozgásigény) ● <i>A3 – Egyensúly.</i> A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (bizonytalan egyensúly), 1 = kedvező tapasztalat (biztos egyensúly) ● <i>A4 – Oldaliság</i> A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (jobb és bal végtag kevert alkalmazása), 1 = kedvező tapasztalat (jobb vagy bal végtag következetes használata). ● <i>A5 – Feladat megértése:</i> mozdulatokra vonatkozó feladat megértése. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (nehezen vagy egyáltalán nem értette a tanuló a feladatot), 1 = kedvező tapasztalat (azonnali feladatértés). ● <i>S – Speciális művészeti képességek:</i> a mozgáskoordináció, az ízületi lazaság, a mozdulat(sor) tanulás tempója, a kompozíció tudatos megválasztása tánckoreográfia alkotásakor és a zene ritmusához illeszkedő táncváltozók összpontszáma. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 5. ● <i>S1 – Mozgáskoordináció.</i> A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (koordinálatlan mozgás), 1 = kedvező tapasztalat

(koordinált mozgás).

- **S2 – Ízületi lazaság.** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (merev ízületek), 1 = kedvező tapasztalat (laza ízületek).
- **S3 – Mozdulat(sor) tanulás tempója.** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (lassan tanul mozdulatokat), 1 = kedvező tapasztalat (gyorsan tanul mozdulatokat).
- **S4 – Kompozíció tudatos, tervszerű megválasztása tánc-koreográfia megalkotásakor.** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a táncmozdulatok ötletszerűen, felismerhető kompozíció nélkül követik egymást), 1 = kedvező tapasztalat (megjelenik a kompozíció tudatos, tervszerű megválasztása).
- **S5 – zene ritmusához alkalmazkodó tánc.** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a tanuló táncával nem követi a zene ritmusát), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló táncával követi a zene ritmusát).

- **K – Kreativitás:** a tanuló táncában, tánc-koreográfiájában megjelenő fluencia (ötletgazdagság), originalitás (eredetiség), flexibilitás (rugalmasság), elaboráció (kidolgozottság, részletgazdagság) és humor produkció változók összpontszáma. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 5.
- **K1 – Fluencia (ötletgazdagság).** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (nem vagy alig alkot táncmozdulatokat, -koreográfiát), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló sok táncmozdulatot, -koreográfiát alkot).
- **K2 – Originalitás (eredetiség).** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (sematikus, nem egyedi ötletek), 1 = kedvező tapasztalat (egyedi ötletek).
- **K3 – Flexibilitás (rugalmasság).** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (visszatérő motívumok táncolása), 1 = kedvező tapasztalat (változatos motívumok táncolása).
- **K4 – Elaboráció (kidolgozottság, részletgazdagság).** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (nem részletgazdag koreográfia), 1 = kedvező tapasztalat (részletes, kidolgozott koreográfia).
- **K5 – Humor produkció.** A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (műveire nem jellemző a humorosság), 1 = kedvező tapasztalat (humoros alkotásai is vannak).

- *M – Motiváció:* a táncművészettel kapcsolatos belső és külső motivációra, kitartó munkára, bevonódásra és táncos szerepléssel kapcsolatos motivációra fókuszáló változók összpontszáma. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 5.
- *M1 – Tánckoreográfia alkotására vonatkozó belső motiváció.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a tanuló felszólítás nélkül alkot táncmozdulatokat, -koreográfiákat), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló szabadon választott feladatként, felszólítás nélkül is alkot táncmozdulatokat, -koreográfiákat).
- *M2 – Reagálás a tánckoreográfia alkotására vonatkozó külső motivációra.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a tanuló felszólításra nem alkot táncmozdulatot, -koreográfiát), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló felszólításra alkot táncmozdulatokat, -koreográfiákat).
- *M3 – Kitartó, figyelmes munka a táncos, tánckoreográfia alkotással járó feladatok során.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a tanuló nem kitartó, figyelme elkalandozik és/vagy nehezen fenntartható), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló kitartó, figyelme nem kalandozik el).
- *M4 – Bevonódás a táncba, tánckoreográfia alkotásába.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (nem tapasztalható bevonódás), 1 = kedvező tapasztalat (bevonódás tapasztalható).
- *M5 –Táncos szerepléssel kapcsolatos motiváció.* A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: nominális (dichotóm). Értékei: 0 = kedvezőtlen tapasztalat (a tanuló nem szeret táncos szereplést vállalni), 1 = kedvező tapasztalat (a tanuló szeret táncos szereplést vállalni).

- *Kedvező tapasztalatok száma:* az „A – Általános adottságok”, „S – Speciális művészeti képességek”, „K – Kreativitás” és M – Motiváció változók pontszámának összege. A magasabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 20.
- *Kedvezőtlen tapasztalatok száma* (= 20 – kedvező tapasztalat száma). Az alacsonyabb pontszám jelent jobb eredményt. Skála: kvantitatív. Min.: 0. Max.: 20.

A S.M.ART-T megfigyelési szempontsor a táncművészeti téren tehetséges tanulók pedagógusok általi azonosítására is alkalmazható, egyéni és csoportos jegyzőkönyvben is regisztrálható, eszközigényét tekintve papír-ceruza jellegű eszköz.

A megfigyelési szempontsor pedagógus kompetenciakörben történő felhasználásra jött létre annak érdekében, hogy segítse a művészeti tehetséggondozás keretében a tanulók differenciált fejlesztését.

A megfigyelési szempontsor használatának folyamata

A megfigyelés folyamatának javasolt menete (a vizsgálat előkészítésének, adatfelvételének és befejezésének lépései):

I. A vizsgálat előkészítésének lépései:

Legalább egy héttel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none">1. Szülők, törvényes gondviselők tájékoztatása a vizsgálat céljáról2. Szülők, törvényes gondviselők írásbeli hozzájárulásának gyűjtése, melyben engedélyezik gyermekük vizsgálatát3. A beérkezett szülői hozzájárulási nyilatkozatok függvényében megtörténhet a jegyzőkönyvek sokszorosítása, kódszámokkal történő ellátása, a vizsgálat helyszínének kijelölése, szükség esetén az adatfelvételt megvalósítók betanítása, vizsgálati személyek névsorának összeállítása.
---	--

II. A vizsgálat lépései:

Ültetés:	Vizsgálati személyek leültetése a számukra kijelölt helyre.
Kapcsolat-felvétel, ráhangolás:	Vizsgálati személyek üdvözlése, számukra táncművészeti (például: koreográfiával kapcsolatos) feladat adása.
Megfigyelés:	A vizsgálati személyek viselkedésének, produktumainak, jellemzőinek regisztrálása a megfigyelési szempontsor alapján az egyéni és/vagy a csoportos megfigyelési jegyzőkönyvben.

III. A vizsgálat lezárásának lépései:

A vizsgálat végén:	A vizsgálati személyek megdicséérése, s a vizsgálat végének bejelentése.
A vizsgálat értékelése:	<ol style="list-style-type: none">1. Az egyéni és/vagy a csoportos megfigyelési jegyzőkönyvek végén található útmutatók alapján megtörténik a megfigyelések értékelése. Az

**Az
eredmények
felhasználása:**

egyres megfigyelési szempontok önmagukban is információértékűek lehetnek egyéni fejlesztési tervek kidolgozása esetében.

2. A pontszámok alapján szöveges értékelés, összefoglaló megfogalmazása (szóban vagy írásban) a szülők/gondviselők, pedagógusok számára.

1. A szülők/gondviselők és a vizsgálatba, illetve a fejlesztésbe bevonni kívánt pedagógusok tájékoztatása az eredményekről (szóban vagy írásban).

2. Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, megvalósítása.

3. ÚTMUTATÓ A S.M.ART-T SZÜLŐI KÉRDŐÍV HASZNÁLATÁVAL KAPCSOLATBAN

A S.M.ART-T szülői kérdőív táncművészeti vonatkozású információkat gyűjt a gyermekek, tanulók otthoni környezetben tapasztalható megnyilvánulásairól.

Az eszköz jellemzői

Eszköz neve:	S.M.ART-T szülői kérdőív
Eszközcsalád:	S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok körébe tartozó eszközről van szó.
Eszközrendszer neve:	S.M.ART művészeti mérőeszköz
Eszköz, eszközcsalád, eszközrendszer összefüggése:	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"><p><i>Eszközrendszer:</i> S.M.ART művészeti mérőeszköz</p><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"><p><i>Eszközcsalád:</i> S.M.ART-T (táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok)</p><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"><p><i>Eszköz neve:</i> S.M.ART-T szülői kérdőív</p></div></div></div>
Módszer:	kérdőív
Cél:	a táncművészeti téren tehetséges tanulók azonosítása érdekében (a 2011. évi CXC törvény 4. § 14.pontja alapján) családi tapasztalatok gyűjtése.
Elméleti keret:	OxIPO-modell
Adatfelvétel társas jellege:	a szülő/gondviselő a kérdőívben rögzíti tapasztalatait
Célcsoport:	6-10 éves gyermekek/tanulók szülei/gondviselői (de akár 11-18 éves kor közötti tanulókról szóló adatgyűjtésre is alkalmazható)

Felhasználói célcsoport:	a kérdőívet szülők töltik ki, pedagógusok (főként tanítók), óvodapedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok értékelik
Eszközsükséglet:	1 db kérdőív/tanuló/szülő, 1 db íróeszköz/vizsgálatvezető
Időigény:	Adatfelvétel: kb. 10 perc Adatértékelés: 1 perc/tanuló vagy 30 perc/30 fős csoport
Skálák, változók:	<p>A kérdőív 10 darab eldöntendő (igaz/hamis) kérdést tartalmaz (skála: nominális, dichotóm skála, igaz/hamis értékekkel).</p> <p>Az 1-4 kérdés az otthon tapasztalt motivációs jellemzőkre irányul. Az 1-2. kérdés esetében az „igaz”, a 3. kérdés esetében a „hamis” válasz mutat a táncművészet iránti motiváció irányába.</p> <p>Az 5-6. kérdés a szülő/gondviselő művészeti neveléssel kapcsolatos attitűdjét ragadja meg.</p> <p>A 7-8. kérdés a bizonyított teljesítményen alapuló tehetséggondozás során felhasználható művészeti teljesítményekre kérdez rá („igaz” válaszok esetében azzal a szándékkal, hogy a szülő/gondviselő tájékoztassa a vizsgálatvezetőt arról, hogy milyen fellépésen, művészeti versenyen vett már részt a gyermek/tanuló).</p> <p>A 9-10. kérdés a gyermek/tanuló korai, illetve családon belüli mozgásos teljesítményeire kérdez („igaz” válaszok esetében azzal a szándékkal, hogy a szülő/gondviselő szükség esetén a bizonyított teljesítményeken alapuló tehetségazonosítás céljából mutassa be a gyermek teljesítményeit dokumentáló gyűjteményt).</p>

A S.M.ART-T kérdőív célja, hogy a szülőktől segítsen információkat gyűjteni gyermekük otthoni – olykor csak kizárólag általuk ismert, megtapasztalt! – művészeti jellemzőivel kapcsolatban.

A kérdőív 10 eldöntendő kérdést tartalmaz, kitöltése sem igényel 10 percnél több időt. Az eredmények pedig nemcsak a gyermek művészeti teljesítményét, hanem a család művészeti neveléssel kapcsolatos attitűdjét is segíthet megragadni. A kérdőív kiinduló alapja lehet a szülőkkel folytatott interjúnak (lásd: S.M.ART-T interjú használatát bemutató fejezetet!).

A kérdőív pedagógus kompetenciakörben használható.

A kérdőív használatának folyamata

A kérdőíves adatgyűjtés javasolt menete (a vizsgálat előkészítésének, adatfelvételének és befejezésének lépései):

I. A vizsgálat előkészítésének lépései:

Legalább egy héttel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szülők, törvényes gondviselők tájékoztatása a vizsgálat céljáról 2. Szülők, törvényes gondviselők írásbeli hozzájárulásának gyűjtése, melyben engedélyezik gyermekük vizsgálatát 3. A beérkezett szülői hozzájárulási nyilatkozatok függvényében
---	---

megtörténhet a kérdőívek sokszorosítása, kódszámokkal történő ellátása, a vizsgálat helyszínének kijelölése, szükség esetén az adatfelvételt megvalósítók betanítása, a vizsgálati személyek névsorának összeállítása.

II. A vizsgálat lépései:

Ültetés:	Ha egy csoportos találkozó (például: szülői fórum, értekezlet) keretében történik az adatgyűjtés: a vizsgálati személyek leültetése a számukra kijelölt helyre. Ha otthon töltik ki a kérdőívet a szülők: ez a lépés elmarad.
Kapcsolat-felvétel, ráhangolás:	Csoportos, személyes adatfelvétel esetében: a vizsgálati személyek üdvözlése, a kérdőívek kiosztása, a válaszadás módjának bemutatása. Otthon történő kitöltés esetében: a kérdőív eljuttatása és kitöltésének elmagyarázása a vizsgálati személyeknek, akikkel a kitöltött kérdőívek benyújtásának módját és határidejét is egyeztetni szükséges.
Kérdőív kitöltése:	A vizsgálati személyek kitöltik a kérdőívet.

III. A vizsgálat lezárásának lépései:

A vizsgálat végén:	A kitöltött kérdőívek begyűjtése a vizsgálati személyektől. Együttműködésük megköszönése.
A vizsgálat értékelése:	1. A motivációs jellemzőkre utaló (1-4.) kérdésekre érkezett válaszok összesítése. 2. A szülők/gondviselők művészeti neveléssel kapcsolatos attitűdjét tükröző (5-6.) kérdések válaszainak összesítése. 3. A művészeti teljesítményekre vonatkozó (7-8.) kérdésekre érkezett válaszok összesítése. 4. A korai, illetve családon belüli mozgásos, táncművészeti produktumokkal kapcsolatos (9-10. kérdésre adott) válaszok összegzése.
Az eredmények felhasználása:	1. A motivációs jellemzőkre utaló (1-4.) kérdések a prediktív tehetségazonosítás, a produktumokra vonatkozó (7-10.) kérdések a bizonyított teljesítményeken alapuló tehetségazonosítás előkészítéséhez használhatók fel.

2. A szülőnek/gondviselőnek a gyermek/tanuló művészeti nevelésével kapcsolatos attitűdjének ismerete (5-6. kérdésre adott válaszok) a szülők bevonásában, a család és az iskola együttműködésének kialakításában használható.
3. A kérdőív további szülői interjú kiindulási alapja lehet.
4. A kérdőív egyes tételei önmagukban is információértékűek lehetnek.
5. A szülők/gondviselők és a vizsgálatba, illetve a fejlesztésbe bevonní kívánt pedagógusok tájékoztatása az eredményekről (szóban vagy írásban).

4. ÚTMUTATÓ A S.M.ART-T INTERJÚ ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

A S.M.ART-T interjú a táncművészeti tehetségazonosítás során hasznosítható információkat gyűjt a gyermekek/tanulók szüleitől.

Az eszköz jellemzői

Eszköz neve:	S.M.ART-T interjú
Eszközcsalád:	S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok körébe tartozó eszközről van szó.
Eszközrendszer neve:	S.M.ART művészeti mérőeszköz
Eszköz, eszközcsalád, eszközrendszer összefüggése:	
Módszer:	interjú
Cél:	a táncművészeti téren tehetséges tanulók azonosítása érdekében szülői tapasztalatok gyűjtése.
Elméleti keret:	OxIPO-modell
Adatfelvétel társas jellege:	szülő(pár), törvényes gondviselő(pár) válaszol a vizsgálatvezető pedagógusnak a gyermekkel/tanulóval kapcsolatban
Célcsoport:	6-10 éves gyermekek/tanulók szülei/gondviselői (de akár 11-18 éves kor közötti tanulókról szóló adatgyűjtésre is alkalmazható)

Felhasználói célcsoport:	az interjú kérdezői, értékelői pedagógusok (főként tanítók), óvoda-pedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok
Eszközsükséglet:	1 db interjú kérdéssor/tanuló, 1 db íróeszköz/vizsgálatvezető
Időigény:	Adatfelvétel és -értékelés a válaszadás hosszának függvényében: 30-60 perc/gyermek (illetve a gyermekről informáló szülő/gondviselő)
Skálák, változók:	<p>A strukturált interjú a S.M.ART-T kérdőív 10 kérdéséből indul ki, és azokhoz gyűjt további információkat az alábbiak alapján:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Az interjú kérdéssora összesen 50 kérdésből áll.b) Az 50 kérdés 10 fő témakörre, s 40 kiegészítő kérdésre tagolódik.c) A 10 fő témakör azonos a S.M.ART-T kérdőív 10 eldöntendő kérdésével (az adatgyűjtés akár azzal is megtörténhet). Az 1-4 kérdés az otthon tapasztalt motivációs jellemzőkre irányul. Az 5-6. kérdés a szülő/gondviselő művészeti neveléssel kapcsolatos attitűdjét ragadja meg. A 7-8. kérdés a bizonyított teljesítményen alapuló tehetséggondozás során felhasználható művészeti teljesítményekre kérdez rá. A 9-10. kérdés pedig a gyermek/tanuló korai, illetve családon belüli mozgásos teljesítményeiről gyűjt információkat.d) Mindegyik fő témakörön belül „Ha igaz” és „Ha nem igaz” válaszlehetőség irányába folytatódhat az interjú.e) A „Ha igaz” és a „Ha nem igaz” esetben is 2-2 kifejtős kérdés található az interjú szövegében.f) Egy interjúalanynak így az 50 kérdésből a fő témakörök 10 eldöntendő kérdésére, illetve azokon belül 10 témakör x 2 kérdés = 20 kifejtős kérdésre kell választ adnia. Interjúalanyonként ez összesen 10 kiegészítendő kérdés + 20 kifejtős kérdés = 30 kérdés megválaszolását feltételezi.g) A válaszadás hosszától függően az interjú 30-60 perc időtartamot vesz igénybe.

Noha az interjú nem tartalmaz különösebben „érzékeny” kérdéseket, mégis (a gyermek énképe, önértékelése, méltósága, a gyermek-szülő jó viszony és a lehetőségekhez képest őszinte szülői válaszadás biztosítása érdekében) javasoljuk, hogy a gyermek ne legyen fültanúja az interjúnak.

Az interjú pedagógus kompetenciakörben használható.

Az interjú folyamata

Az interjút alkalmazó adatgyűjtés fontosabb teendői (a vizsgálat előkészítésének, adatfelvételének és befejezésének lépései):

I. A vizsgálat előkészítésének lépései:

Legalább egy héttel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none">1. Szülők, törvényes gondviselők tájékoztatása a vizsgálat céljáról2. Szülők, törvényes gondviselők írásbeli hozzájárulásának gyűjtése, melyben engedélyezik gyermekük vizsgálatát3. A beérkezett szülői hozzájárulási nyilatkozatok függvényében megtörténhet az interjú adatlapjainak sokszorosítása, kódszámokkal történő ellátása, a vizsgálat helyszínének és időpontjának kijelölése, szükség esetén az adatfelvételt megvalósítók betanítása, a vizsgálati személyek névsorának összeállítása.
---	---

II. A vizsgálat lépései:

Kapcsolatfelvétel, ráhangolás:	A vizsgálati személyek üdvözlése, az interjú témájának ismertetése, a szóbeli válaszadás módjának ismertetése.
Interjú felvétele:	A vizsgálati válaszolnak az interjú kérdéseire.

III. A vizsgálat lezárásának lépései:

A vizsgálat végén:	Az interjúk lejegyzésének véglegesítése. A vizsgálati személyek együttműködésének megköszönése.
A vizsgálat értékelése:	<ol style="list-style-type: none">1. A motivációs jellemzőkre utaló (1-4.) kérdésekre érkezett válaszok összesítése.2. A szülők/gondviselők művészeti neveléssel kapcsolatos attitűdjét tükröző (5-6.) kérdések válaszainak összesítése.3. A művészeti teljesítményekre vonatkozó (7-8.) kérdésekre érkezett válaszok összesítése.4. A korai, illetve családon belüli táncművészeti produktumokkal kapcsolatos (9-10. kérdésre adott) válaszok összegzése.
Az eredmények felhasználása:	<ol style="list-style-type: none">1. A motivációs jellemzőkre utaló (1-4.) kérdések a prediktív tehetségazonosítás, a produktumokra vonatkozó (7-10.) kérdések a bizonyított teljesítményeken alapuló tehetségazonosítás előkészítéséhez használhatók fel.2. A szülőnek/gondviselőnek a gyermek/tanuló művészeti nevelésével kapcsolatos attitűdjének ismerete (5-6. kérdésre adott válaszok) a szülők bevonásában, a család és az iskola együttműködésének kialakításában hasznosítható.3. Az interjú egyes tételei önmagukban is információértékűek lehetnek.4. A szülők/gondviselők és a vizsgálatba, illetve a fejlesztésbe bevonni kívánt pedagógusok tájékoztatása az eredményekről (szóban vagy írásban).

5. ÚTMUTATÓ

A S.M.ART-T NONKOGNITÍV ÉLMÉNYFELTÁRÓ GYAKORLAT ALKALMAZÁSÁHOZ

A S.M.ART-T nonkognitív élményfeltáró gyakorlat táncművészeti foglalkoztatáson keresztül segíti a pedagógust a tanulók nonkognitív jellemzőinek, élményvilágának megismerésében.

Az eszköz jellemzői

Eszköz neve:	S.M.ART-T nonkognitív élményfeltáró gyakorlat
Eszközcsalád:	S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok körébe tartozó eszközről van szó.
Eszközrendszer neve:	S.M.ART művészeti mérőeszköz
Eszköz, eszközcsalád, eszközrendszer összefüggése:	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 5px 0;"> <p><i>Eszközrendszer:</i> S.M.ART művészeti mérőeszköz</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 5px 0;"> <p><i>Eszközcsalád:</i> S.M.ART-T (táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok)</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 5px 0;"> <p><i>Eszköz neve:</i> S.M.ART-T nonkognitív élményfeltáró gyakorlat</p> </div>
Módszer:	megfigyelés, tartalomelemzés
Cél:	a nonkognitív jellemzők feltérképezése táncművészeti tevékenységen keresztül. Például: egy adott témával kapcsolatos attitűdök megismerése, tudatosítása
Elméleti keret:	OxIPO-modell
Adatfelvétel társas jellege:	egyéni és csoportos adatfelvétel is lehetséges
Célcsoport:	6-10 éves (de akár 11-18 éves kor közötti tanulókról szóló adatgyűjtésre is alkalmazható)

Felhasználói célcsoport:	pedagógusok (főként tanítók), óvoda-pedagógusok, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, pszichológusok
Eszközsükséglet:	1 db papír válaszlap/tanuló, író-, festőkészlet, hurkapálcika, olló, (esetleg papír-zacskóbábokhoz papírzacskó), 1 db összegzőlap/tanuló
Időigény:	Adatfelvétel és -értékelés a válaszadás hosszának függvényében: 30-60 perc
Skálák, változók:	Kvalitatív válaszok.

A gyakorlat az OxIPO-modell komponenseihez kötődően a következő négy főbb fázisból áll:

- 1) Input: az instrukció szövege, a válaszlap, a helyiség, a személyek, kontrolálatlan vizuális, auditív, gusztatorikus, olfaktorikus, kinezetikus, haptikus stb. érzékek.
- 2) Process: alkotómunka és beszélgetés során érzelmi feldolgozás.
- 3) Output: a gyermek által alkotott produktum, ami alapján tovább beszélgetünk a témáról.
- 4) Organizáció: a pedagógus biztosítja a helyszínt, időbeosztást, koordinálja az eseményeket, biztosítja az anyagi feltételeket.

Az élményfeltáró gyakorlat pedagógus kompetenciakörben is használható.

A gyakorlat folyamata

Az adatgyűjtés fontosabb teendői (a vizsgálat előkészítésének, adatfelvételének és befejezésének lépései):

I. A vizsgálat előkészítésének lépései:

Legalább egy héttel a vizsgálat előtt:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szülők, törvényes gondviselők tájékoztatása a vizsgálat céljáról 2. Szülők, törvényes gondviselők írásbeli hozzájárulásának gyűjtése, melyben engedélyezik gyermekük vizsgálatát 3. A beérkezett szülői hozzájárulási nyilatkozatok függvényében megtörténhet a gyakorlathoz szükséges anyagok beszerzése/előállítása, kódszámokkal történő ellátása, a vizsgálat helyszínének és időpontjának kijelölése, szükség esetén az adatfelvételt megvalósítók betanítása, a vizsgálati személyek névsorának összeállítása.
---	---

II. A vizsgálat lépései:

Kapcsolatfelvétel, ráhangolás:	<p>A vizsgálati személyek üdvözlése, a gyakorlat témájának ismertetése:</p> <p>„Alkoss egy táncot, aminek címe: »Ezt gondolom, ezt érzem a ...-tal kapcsolatban!« Közben beszéljünk is erről! Kíváncsi vagyok, mit tudsz, mit gondolsz erről, hogy érzel ezzel kapcsolatban, mit cselekednél ezzel kapcsolatban!”</p>
---------------------------------------	---

Gyakorlat megvalósítása:	<ol style="list-style-type: none">1. A gyakorlat végrehajtása.2. A vizsgálati személy verbális, nonverbális, metakommunikatív megnyilvánulásainak rögzítése a tapasztalatokat összegző lapon.
---------------------------------	--

III. A vizsgálat lezárásának lépései:

A vizsgálat végén:	A gyakorlat lezárása. A vizsgálati személyek együttműködésének megköszönése.
A vizsgálat értékelése:	<ol style="list-style-type: none">1. A gyakorlat során szerzett benyomások összegzése, megvitatása.2. A szülők/gondviselők és a vizsgálatba, illetve a fejlesztésbe bevonnai kívánt pedagógusok tájékoztatása az eredményekről (szóban vagy írásban).
Az eredmények felhasználása:	<ol style="list-style-type: none">1. Személyiségfejlesztés2. Tehetséggondozás3. Attitűdök megismerése, formálásuk elősegítése.

IRODALOM

2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről

Demarcsek Zsuzsa (2012): A tánc terén tehetségesek. In: Demarcsek Zsuzsa, Mező Ferenc és Mizerák Katalin (2012): *Tánc-OK: a táncos tehetség azonosítása és gondozása*. Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület, Debrecen. 27-239.

Demarcsek Zsuzsa, Mező Ferenc és Mizerák Katalin (2012): *Tánc-OK: a táncos tehetség azonosítása és gondozása*. Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület, Debrecen.

Hanák Zsuzsanna (2015): Állandóság és változás az iskolaérettség megítélésében. *Képzés és Gyakorlat (Training and Practice)*, 13 (2015, 1-2.), 221-230.

Hanák Zsuzsanna (2016): *A korai iskolaelhagyás problematikája és a megelőzés lehetőségei a magyar közoktatásban*. Habilitációs értekezés, Eszterházy Károly Főiskola

Kelemen Lajos (2001): *Képességmérés az óvodában I*. Poliforma Kft., Hajdúböszörmény

Kelemen Lajos (2012): Tanulási nehézségek megelőzése és korrekciója. In: Gortka-Rákó Erzsébet (szerk.): *Társadalomtudományi tanulmányok*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 65-72.

Kelemen Lajos (2014): A kognitív képességek rendszere és fejlődési szintjei a kultúrtechnikák elsajátítása aspektusában. In: Tánczos Judit (szerk.): *Fejlesztő pedagógiai és pszichológiai tanulmányok I*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 45-60.

Mező Ferenc és Mező Katalin (2019): *A művészetdiagnostikai mérőeszköz fejlesztésének koncepciója*. Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest. ISBN 978-963-7165-84-9

Mező Ferenc, Mező Katalin és Mező Kristóf Szíriusz (2020): *S.M.ART-T: táncművészeti foglalkozásokba integrálható vizsgálatok*. Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest.

A S.M.ART művészeti mérőeszköz rendszer célja, hogy művészeti foglalkozásokba integrálható módon a tanulók megismerésében segítse a pedagógusokat.

A képző-, a zene-, a táncművészet és az irodalom terén kognitív teljesítménytesztek, megfigyelési szempontsorok, szülői kérdőívek, interjú vázlatok és nonkognitív élményfeltáró feladatok alkotják a S.M.ART művészeti diagnosztikai rendszert.

Készült:

a Magyar Képzőművészeti Egyetem
„A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése
a köznevelési intézményekben” című,
EFOP-3.2.6-16-2016-00001 azonosítószámú projektjének,
„Művészeti mérőeszköz fejlesztés” alprojektje keretében
a K+F Stúdió Kft. közreműködésével.

